

22 Δεκεμβρίου, 1994

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΤΕΜΕΝΟΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 182/93)

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Συστάσεις — Αιτιολογία συστάσεων — Απαιτείται από το Άρθρο 35(4) του Περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου (Ν. 1/90) — Σύσταση η οποία αναφέρεται μόνο στα τρία θεσμοθετημένα κριτήρια είναι εντελώς ανατιολόγητη.

5

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Εμπιστευτικές Εκθέσεις — Λήψη υπόψη παράτυπων τροποποιήσεων στις εκθέσεις δεν στηρίζει λόγο ακυρότητας όταν η διαφοροποίηση δεν αλλάζει την εικόνα των υποψηφίων.

10

Ο αιτητής προσέβαλε την προαγωγή των ενδιαφερομένων μερών στη μόνιμη θέση Ανώτερου Χωρομέτρη στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή αποφάσισε ότι:

(1) Σύμφωνα με το Άρθρο 35(4) του Περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου (Ν. 1/90), η σύσταση του Διευθυντή πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η αιτιολογία αυτή είναι μια υποχρέωση που απορρέει από το νόμο, είναι μια νομοθετική απαίτηση. Το θέμα της αιτιολογίας σύμφωνα με το Άρθρο 35(4), απασχόλησε το Ανώτατο Δικαστήριο σε σειρά υποθέσεων. Το επίμαχο θέμα ήταν κατά πόσον σύσταση με απλή αναφορά στα κριτήρια της αξίας, των προσόντων και της α-

20

χαιότητας, συνιστά επαρκή αιτιολογία. Η άποψη που τελικά επικράτησε είναι πως τέτοιας μορφής σύσταση με απλή αναφορά στα τρία νομοθετημένα κριτήρια είναι εντελώς ανατιολογήτη.

- 5 Στην παρούσα υπόθεση η σύσταση του Διευθυντή δεν είναι λακωνική ούτε περιορίζεται στην απλή αναφορά των τριών κριτηρίων. Η σύσταση είναι εκτενής και στηρίζεται στα κριτήρια που θέτει το Άρθρο 35(3) του Ν. 1/90 και παραθέτει τα στοιχεία που είναι σχετικά με την προσωπική γνώμη του διευθυντή που αιτιολογούν την
- 10 υπεροχή των συστηθέντων και επιτρέπει τον δικαστικό έλεγχο. Η σύσταση του Διευθυντή δεν συγκρούεται με τα στοιχεία των φακέλων. Ποια είναι αυτά τα στοιχεία των φακέλων, διευκρινίζεται στην απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση **Δημοκρατία ν. Βασιλείου**.
- 15 Ο ισχυρισμός πως η σύσταση του Διευθυντή πάσχει γιατί περιέχει εξωγενή στοιχεία, δεν βρίσκει σύμφωνο το Δικαστήριο. Στη σύσταση του Διευθυντή αναφέρονται στοιχεία που συνάδουν με τα στοιχεία των φακέλων και υποστηρίζουν την καταλληλότητα των ενδιαφερομένων μερών για την υπό πλήρωση θέση.
- 20 (2) Ο ισχυρισμός του αιτητή περί πλάνης περί τα πράγματα, γιατί λήφθηκαν υπόψη οι εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων στο σύνολό τους, ενώ σε άλλη διαδικασία για την πλήρωση και πάλιν θέσεων Ανώτερου Χωρομέτρη, η Ε.Δ.Υ. αποφάσισε να αγνοήσει παρόμοιες τροποποιήσεις που έγιναν από προσυπογράφοντες λειτουργούς, δεν δύναται να στηρίξει λόγο ακυρότητας, έστω και αν ο ισχυρισμός γίνει αποδεκτός, γιατί η διαφοροποίηση δεν αλλάζει την εικόνα των υποψηφίων.
- 25 (3) Η εισήγηση πως η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται αιτιολογίας και πάλιν δεν ευσταθεί. Η Ε.Δ.Υ. έλαβε υπόψη της όλα τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της και η απόφασή της είναι πλήρως αιτιολογημένη. Η αιτιολογία απορρέει από τα στοιχεία των φακέλων.

35 *Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- 40 *Λοιζίδης κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 4742,*
Πολυκάρπου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 72,
Παντελάκη κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 1686,

Πετρίδης ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 2835,

Δημοκρατία ν. Βασιλείου (1990) 3 Α.Α.Δ. 226,

Ιωάννου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 1497,

5

HadjiSavva ν. Republic (1982) 3 C.L.R. 76.

Προσφυγή.

10

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία προάχθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη στη μόνιμη θέση Ανώτερου Χωρομέτρη (Τακτικός Προϋπολογισμός), Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, αντί του αιτητή.

15

Α. Σ. Αγγελίδης, για τον Αιτητή.

Α. Κουρσουμπά, Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

20

Ν. Παναγιώτου, για το Ενδιαφερόμενο μέρος αρ. 2.

Cur. adv. vult.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Ο αιτητής Στέλιος Τέμενος, με την παρούσα προσφυγή του ζητά από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία:

25

“Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση της καθ' ης η αίτηση η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 22.1.93 και με την οποίαν προήγαγε τους 1. Οδυσσέα Μιχαήλ και 2. Ιωάννη Χ'ΐωσήφ στη μόνιμη θέση Ανώτερου Χωρομέτρη (Τακτικός Προϋπολογισμός), Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας από τις 15.12.92 αντί και/ή στη θέση των αιτητών είναι άκυρη, παράνομη και στερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος.”

30

35

Η επίδικη θέση είναι θέση προαγωγής και η διαδικασία πλήρωσης της διέπεται από το Νόμο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Ν. 1/90), άρθρο 35.

40

Οι αιτητές 2 και 3, Χρίστος Ιωαννίδης και Αλέξανδρος Αλεξάνδρου, αντίστοιχα, εκκρεμούσης της παρούσας διαδικασίας απέσυραν την προσφυγή τους. Η προσφυγή επομένως συνεχίζεται μόνο όσον

αφορά τον αιτητή 1, Στέλιο Τέμενο.

5 Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 12.5.92, ζήτησε από την Ε.Δ.Υ. την πλήρωση δυο κενών θέσεων Ανώτερου Χωρομέτρη (Χωρομετρίας), Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

10 Επειδή η θέση Ανώτερου Χωρομέτρη (Χωρομετρίας) είναι θέση προαγωγής, η Ε.Δ.Υ. στη συνεδρίαση της ημερ. 29.5.92, αποφάσισε να επιληφθεί του θέματος της πλήρωσης των πιο πάνω κενών θέσεων σε μελλοντική ημερομηνία και στη συνεδρία της να παραστεί και ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

15 Στη συνεδρίαση της Ε.Δ.Υ. ημερ. 6.11.92 (Παράρτημα 3 στην ένσταση), ο Διευθυντής σύστησε τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα για προαγωγή. Η σύσταση του Διευθυντή έχει ως ακολούθως:

20 “Όλοι οι υποψήφιοι κατέχουν την απαιτούμενη καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας, πράγμα το οποίο έχει διαπιστώσει από την άσκηση των καθηκόντων τους, την πείρα και τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει. Επίσης το ίδιο επίπεδο απαιτείται και στη θέση που κατέχουν τώρα.

25 Το πλεονέκτημα που προβλέπεται στο Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης ουδείς από τους υποψηφίους το κατέχει.

30 Με βάση τα τρία κριτήρια στο σύνολό τους συστήνω για τη μια θέση το Χατζηγιώσήφ Ιωάννη. Ο Χατζηγιώσήφ έτυχε εκπαίδευσης διάρκειας δέκα μηνών στο International Advanced Training Centre for Photogrammetry Operators, στη Δυτική Γερμανία, από 1.10.87 μέχρι 31.5.88. Το προσόν αυτό το θεωρώ ότι αποτελεί σημαντικό στοιχείο για το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας διότι με την εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας ο υπάλληλος αυτός θα μπορεί να βοηθήσει και άλλους λειτουργούς στη διεκπεραίωση της εργασίας. Ο Χατζηγιώσήφ είναι άριστος υπάλληλος, πειθαρχημένος, εκτελεί τα καθήκοντα του Χωρομέτρη, 1ης Τάξης, από 35 το 1982 και μπορεί να αναλάβει πιο υπεύθυνα θέση, διοικητικής φύσης, και να παίρνει τις σχετικές αποφάσεις.

40 Για τη δεύτερη θέση συστήνω το Μιχαήλ Οδυσσέα. Ο Μιχαήλ είναι άριστος υπάλληλος και έχει τις δυνατότητες να πηγηθεί ομάδων Χωρομετρίας από τη θέση του Ανώτερου Χωρομέτρη, προσόν που είναι απαραίτητο στην καθοδήγηση, έλεγχο και εποπτεία του έκτακτου προσωπικού που προσλαμβάνει τελευταία το Τμή-

μα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Έχει Surveying (O.L.), G.C.E., που αποτελεί ένδειξη ότι προσπαθεί να βελτιώσει τα προσόντα του που θα τον βοηθήσουν στην εργασία του. Έχει επίσης πιστοποιητικό Ecole Professionnelle Superieure, Παρίσι, το οποίο τον βοηθά στη σχεδίαση.”

5

Ακολούθως, αφού αποχώρησε ο Διευθυντής, η Ε.Δ.Υ. προέβη στη σύγκριση των υποψηφίων. Η Επιτροπή αφού εξέτασε τα ουσιώδη στοιχεία από το Φάκελο Πλήρωσης της θέσης, καθώς και από τους Προσωπικούς Φακέλους και τους Φακέλους των Ετήσιων Υπηρεσιακών Εκθέσεων των υποψηφίων και έλαβε επίσης υπόψη τις συστάσεις του Διευθυντή, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη υπερέιχαν των άλλων υποψηφίων με βάση το σύνολο των καθιερωμένων κριτηρίων (αξία, προσόντα, αρχαιότητα), και αποφάσισε την προαγωγή τους στη μόνιμη (Τακτ. Προϊμπ.) θέση Ανώτερου Χωρομέτρη (Χωρομετρίας), Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

10

15

Είναι η εισήγηση του δικηγόρου του αιτητή ότι η σύσταση του Διευθυντή πάσχει, γιατί είναι ανατιολόγητη και/ή αντίθετη με τα στοιχεία των φακέλων.

20

Σύμφωνα με το άρθρο 35(4) του Ν. 1/90, η σύσταση του Διευθυντή πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η αιτιολογία αυτή είναι μια υποχρέωση που απορρέει από το νόμο, είναι μια νομοθετική απαίτηση. Το θέμα της αιτιολογίας σύμφωνα με το άρθρο 35(4), απασχόλησε το Ανώτατο Δικαστήριο σε σειρά υποθέσεων. Το επίμαχο θέμα ήταν κατά πόσον σύσταση με απλή αναφορά στα κριτήρια της αξίας, των προσόντων και της αρχαιότητας, συνιστά επαρκή αιτιολογία. Η άποψη που τελικά επικράτησε και με την οποία συμφωνώ, είναι πως τέτοιας μορφής σύσταση με απλή αναφορά στα τρία νομοθετημένα κριτήρια είναι εντελώς ανατιολόγητη. (Βλ., *Γ. Λοιζίδης και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 4742, *Ν. Πολυκάρπου κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1993) 4 Α.Α.Δ. 72, *Αίγλη Παντελάκη κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1993) 4 Α.Α.Δ. 1686 και *Κωνσταντίνος Πετρίδης ν. Δημοκρατίας* (1993) 4 Α.Α.Δ. 2835).

25

30

35

Στην παρούσα υπόθεση συμφωνώ με την εισήγηση της δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση ότι η σύσταση του Διευθυντή δεν είναι λακωνική ούτε περιορίζεται στην απλή αναφορά των τριών κριτηρίων. Η σύσταση είναι εκτενής και στηρίζεται στα κριτήρια που θέτει το άρθρο 35(3) του Ν. 1/90 και παραθέτει τα στοιχεία που είναι σχετικά με την προσωπική γνώμη του Διευθυντή που αιτιολογούν την υπεροχή των συστηθέντων και επιτρέπει τον δικαστικό έλεγχο. Η

40

σύσταση του Διευθυντή δεν συγκρούεται με τα στοιχεία των φακέλων. Ποια είναι αυτά τα στοιχεία των φακέλων, διευκρινίζεται στην απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Δημοκρατία ν. Βασιλείου* (1990) 3 Α.Α.Δ. 226, στη σελ. 229:

5

“Το ουσιώδες θέμα που τίθεται ενώπιόν μας είναι κατά πόσο οι συστάσεις του οικείου τμηματάρχη ανταποκρίνονται στα στοιχεία του φακέλου. Και θα πρέπει στο σημείο αυτό να παρατηρήσουμε ότι όταν μιλούμε για τα στοιχεία του φακέλου δεν περιορίζεται η νομολογία μας στην εικόνα που παρουσιάζουν οι εμπιστευτικές εκθέσεις όπως φαίνεται στην υπό έφεση απόφαση αλλά σε όλα τα στοιχεία τα οποία αναφέρονται στους υποψήφιους και μπορεί να υπάρχουν και στους προσωπικούς φακέλους, όπως η αρχαιότης και τα προσόντα, επιπρόσθετα προς την αξία.

10

15

Μια παρατήρηση στο σημείο αυτό που πρέπει να γίνει είναι ότι οι συστάσεις του τμηματάρχη αποτελούν ξεχωριστό στοιχείο κρίσεως.”

20 Και στη σελ. 230:

“Είναι φανερό ότι η σύσταση αυτή δεν περιορίζεται μόνο στις τρεις γραμμές της διατύπωσής της μέσα στο πρακτικό που παραθέσαμε αλλά φέρει πίσω της και το περιεχόμενο των εμπιστευτικών εκθέσεων και των προσωπικών φακέλων, όπως επίσης και στοιχεία προσωπικών απόψεων τις οποίες ο ίδιος είχε διαμορφώσει κατόπιν ενημερώσεως του από πρόσωπα που είχαν άμεση γνώση περί των υποψηφίων.”

25

30

Από τα στοιχεία του φακέλου φαίνεται ότι τόσο ο αιτητής όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν περίπου την ίδια γενική βαθμολογία όλα τα χρόνια. Όσον αφορά τα προσόντα, τόσο ο αιτητής όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν τα προσόντα του σχεδίου υπηρεσίας, όχι όμως και το πλεονέκτημα. Όμως τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν προσόντα συναφή με την εκτέλεση των καθηκόντων της θέσης και δεν μπορούσαν να αγνοηθούν. Ως προς την αρχαιότητα τόσο ο αιτητής όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη διορίστηκαν στη θέση που κατείχαν στις 15.3.82. Σε σχέση με το ενδιαφερόμενο μέρος Μιχαήλ, ο αιτητής πρωτοδιορίστηκε την ίδια ημερομηνία, αλλά το ενδιαφερόμενο μέρος Μιχαήλ υπερέχει 4 χρόνια λόγω ηλικίας. Σε σχέση με το ενδιαφερόμενο μέρος Χατζηγιώσήφ, ο αιτητής έχει προηγούμενη αρχαιότητα 14 μήνες. Συνεπώς δεν μπορεί να ευσταθήσει ο ισχυρισμός ότι η σύσταση του Διευθυντή είναι αντίθετη με τα στοιχεία των φακέλων.

35

40

Ο ισχυρισμός πως η σύσταση του Διευθυντή πάσχει γιατί περιέχει εξωγενή στοιχεία, δεν με βρίσκει σύμφωνο. Στη σύσταση του Διευθυντή αναφέρονται στοιχεία που συνάδουν με τα στοιχεία των φακέλων και υποστηρίζουν την καταλληλότητα των ενδιαφερομένων μερών για την υπό πλήρωση θέση. Σχετική πάνω στο θέμα αυτό είναι η υπόθεση *Ιωάννου κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1993) 4 Α.Α.Δ. 1497, στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα στις σελίδες 1501-1502, τα οποία υιοθετώ:

5

“Στην υπό εξέταση υπόθεση, η επάρκεια του δημόσιου λειτουργού, όπως αποδεικνύεται σ’ ολόκληρη τη σταδιοδρομία του, η αποκτηθείσα πείρα, αλλά ταυτόχρονα και η ικανότητά του να τη χρησιμοποιεί στην εκτέλεση των καθηκόντων του, είναι άκρως σοβαρά στοιχεία αξιολόγησης, που πρέπει να επιμετρούν στη σύσταση του Διευθυντή. Επομένως, η αναφορά της Διευθύντριας στην προηγούμενη σταδιοδρομία, πείρα, επάρκεια και απόδοση του ενδιαφερομένου μέρους, ήταν απόλυτα σχετικά, και αναγκαία θα έλεγα, στην αιτιολόγηση της σύστασης. Αλλά, και αν στη σύστασή του ο Προϊστάμενος αναφέρεται σε ορισμένα στοιχεία, που μπορεί να υποστηριχθεί πως θα ήταν ορθότερο να μην σημειωθούν, αυτό δεν συνεπάγεται ακυρότητα της επίμαχης απόφασης του διοικητικού οργάνου. Το περιεχόμενο μιας σύστασης πρέπει να εξετάζεται ως ενιαίο σύνολο και έχοντας παράλληλα υπόψη πως αυτή αποτελεί ένα από τα στοιχεία, έστω ανεξάρτητο και σοβαρό, που αξιολογούνται από το αρμόδιο όργανο.”

10

15

20

25

Ο ισχυρισμός του αιτητή περί πλάνης περί τα πράγματα, γιατί λήφθηκαν υπόψη οι εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων στο σύνολό τους, ενώ σε άλλη διαδικασία για την πλήρωση και πάλιν θέσεων Ανώτερου Χωρομέτρη, η Ε.Δ.Υ. αποφάσισε να αγνοήσει παράτυπες τροποποιήσεις που έγιναν από προσυπογράφοντες λειτουργούς, δεν δύναται να στηρίξει λόγο ακυρότητας, έστω και αν ο ισχυρισμός γίνει αποδεκτός, γιατί η διαφοροποίηση δεν αλλάζει την εικόνα των υποψηφίων.

30

35

Η εισήγηση πως η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται αιτιολογίας και πάλιν δεν ευσταθεί. Η Ε.Δ.Υ. έλαβε υπόψη της όλα τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της και η απόφασή της είναι πλήρως αιτιολογημένη. Η αιτιολογία απορρέει από τα στοιχεία των φακέλων.

40

Η ανάλυση των τριών καθιερωμένων κριτηρίων και η σύγκριση των υποψηφίων προαναφέρθηκε. Πέραν της αξιολόγησης αυτής, δεν πρέπει να αγνοηθεί το γεγονός ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν τη σύσταση του Διευθυντή, που αποτελεί ξεχωριστό στοιχείο κρί-

σης.

Ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει οποιοδήποτε λόγο ακυρότητας, ή έκδηλη υπεροχή. (Βλ. *Χ'Σάββας ν. Δημοκρατίας* (1982) 3 Α.Α.Δ. 5 76). Η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή.

Η προσβαλλόμενη πράξη επικυρώνεται. Η προσφυγή απορρίπτεται. Δεν επιδικάζονται έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.